

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gyovai Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Mocsai Gellért ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. május 4. napján kelt 6.G.40.210/2009/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2008. szeptember 2-án fuvarozási szerződés megkötésére küldött ajánlatot az alperesnek, valamint pozíciószámán; a fuvarfeladat mindkét esetben 17 méter hosszú pallók ...-... viszonylatában történő közúti fuvarozására vonatkozott, 2008. szeptember 10-i felrakással, 2010. szeptember 15-i, reggel 8 órai lerakással, 3.840 euró + ÁFA fuvardíj ellenében; az ajánlatok - többek között - tartalmazták, hogy késedelmes lerakás esetén, 7,5 tonna össztömeg felett 210/euró/nap kötbér felszámítására kerül sor.

Az alperes az pozíciószámú ajánlatot 2008. szeptember 11-én azonos fuvardíj, 2008. szeptember 12-i fel- és 2008. szeptember 16-i, 8-12 óra közötti lerakodási időpont feltüntetésével igazolta vissza - többek között -, jelezve, hogy állásdíjra és

késedelmes fizetés esetén a jegybanki alapkamat kétszeresét kitevő késedelmi kamatra tart igényt.

A 2008. szeptember 12-én kiállított CMR fuvarlevelek szerint az alperes a pallók fuvarozását az ... és a ... forgalmi rendszámú gépjárművekkel megkezdte, melyek a felrakás helyszínét 11:10 órakor, illetve 12:40 órakor hagyták el.

Az alperes 2008. szeptember 12-én kelt, fax útján 14:45 órakor megküldött levelében közölte a felperessel, hogy a megbízásokon szereplő 17 méteres pallók a valóságban 17,5 méter, illetve 17,15 méter hosszúságúak, mely csak a felrakás után derült ki, így a 17,5 méteres palló fuvarozásának többletköltsége 1.980 euró, a 17,15 méteresé 820 euró; az áru továbbszállítását csak a többletköltségek megfizetésével tudja vállalni, ennek hiányában kérte, hogy az áru további sorsáról intézkedjen.

A felperes a fenti többletköltségre vonatkozó ajánlatot elfogadta azzal, hogy a 820 + 1.980 eurót szeptember 15-én utalja, és kéri az előlegszámla megküldését.

Az alperes a fuvarfeladatokat akként teljesítette, hogy az áruk kiszolgáltatására - a CMR fuvarlevelek szerint - a lerakóhelyen 2008. szeptember 18-án került sor.

A felperes 2008. szeptember 15-én 1.360.776 forint fuvardíjat az alperesnek megfizetett.

Az alperes 2008. szeptember 22-én 2008. október 22-i esedékességgel 1.093.591 forint fuvardíjról, 2008. szeptember 23-án 2008. október 23-i esedékességgel 1.093.591 forint fuvardíjról állított ki számlát a felperes felé.

A felperes 2008. szeptember 25-én kelt levelében közölte az alperessel, hogy a pallók hosszúságbeli eltérése többletköltséget nem vonhatott maga után, a fuvarszerződés szerint a fuvardíj minden szükséges engedély költségét tartalmazta, a felszámított többletköltség ténylegesen nem merült fel, ezért a mindösszesen 2.800 euró megfizetését vállaló szerződéses nyilatkozatát a Ptk. 210. § (1), (3) és (4) bekezdései alapján megtámadta, jelezve, hogy ennek okán az érvénytelen, így a többletköltséget nem fizeti meg. Közölte továbbá, hogy az alperes késedelmes lerakódása okán gépjárművenként és naponként 210 euró kötbért számított fel; mindösszesen 1.260 euró kötbér 8 napon belüli megfizetésére szólította fel.

A felperes 2008. szeptember 30-án 2008. október 8-i esedékességgel 368.428 forint, késedelmes teljesítés miatti kötbérről állított ki számlát.

Az alperes 2008. október 17-i válaszlevelében vitatta a szerződés megtámadását, hivatkozva arra, hogy a méretekre vonatkozó téves tájékoztatás a felperestől származott, és ez kihatott a fuvardíj összegére; felszólította mindösszesen 2.187.182 forint fuvardíj 8 napon belüli megfizetésére.

A felperes 2008. november 12-én beérkezett keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2.800 euró többletköltség vállalására vonatkozó szerződéses nyilatkozata a Ptk. 210. § (1), (3) és (4) bekezdése alapján érvénytelen. Arra hivatkozott, hogy a költségelvállaló nyilatkozat megtételét követően szerzett tudomást arról, hogy ténylegesen többletköltség nem merülhetett fel; amennyiben az alperes ugyanezen téves feltevésben volt, akkor közös tévedés esete áll fenn; amennyiben pedig az alperes annak ellenére kívánta a költségeket a felperesre hárítani, hogy annak tényleges felmerülése hiányáról tudott, megtévesztés esete áll fenn, továbbá jogellenes fenyegetés is, tekintve, hogy a többletköltségre vonatkozó igényét olyan időpontban jelezte és olyan hátrányt helyezett kilátásba - a fuvarozás megszakítását, a teljesítés megtagadását - amely a felperest a költségigény elfogadására indította. Utóbbi körében a felperes figyelembe vette azt is, hogy a perbeli fuvarfeladat teljesítéséhez speciális, igen ritka fuvarszükséglet szükséges, mely a balkáni, veszélyesnek minősített célállomásra is figyelemmel nehezen leköthető, a fuvarfeladat újbóli megszervezése többletköltséggel és időveszteséggel járt volna, így kénytelen volt az elfogadó nyilatkozatot megtenni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozott a Pp. 123. §-a szerinti jogszabályi feltételek teljesülése hiányára, emellett vitatta a megtámadás megalapozottságát, álláspontja szerint a felperes adott a részére téves tájékoztatást a pallók méretéről. A túlméret az áru felrakásakor derült ki, ez a fuvardíj összegét módosította, figyelemmel arra, hogy a járműszerelvények összhossza így meghaladta a 21 métert, azok kizárólag kísérőjármű felvezetésével közlekedhettek, melyet a ... Kft. nyújtott, ebből adódott a 2.800 eurós többletköltség.

Az alperes a 2009. május 28-án kelt, az elsőfokú bírósághoz 2009. június 3-án beérkezett beadványában jelezte, hogy a felperes a teljes fuvardíjköltséget és a 2.800 euró többletköltséget nem fizette meg, melyre figyelemmel jogfenntartó nyilatkozatot tett ezen költségek viszontkeresettel történő érvényesítése vonatkozásában.

Az alperes a 2009. november 16-i tárgyaláson viszontkeresetet terjesztett elő; 2.187.182 forint fuvardíj és annak 2008. október 23-tól a kifizetésig járó, a jegybanki alapkamat kétszeresét kivető késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a felperest, hivatkozva a fuvarfeladatok szerződészerű teljesítésére, melynek alapján a Ptk. 499. §-a szerint a fuvardíjat megfizetni tartozik.

A 2010. február 23-i tárgyaláson a viszontkeresete körében akként nyilatkozott, hogy a két fuvar díja 2.187.182 forintot, a 2.800 euró többletköltség - 292,4 forintos árfolyamon - 818.520 forintot, így követelése mindösszesen 3.005.902 forintot tesz ki, melyből a felperes 1.360.776 forintot megfizetett, így a fennmaradó 1.645.126 forintba és járulékokat szállította le a viszontkeresetét.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, hivatkozva annak elévülésére; álláspontja szerint a Ptk. 504. § (3) bekezdése alapján a 2008. szeptember 15-i kiszolgáltatási időponttól számított egy év állt rendelkezésére, ezen belül az alperes a követelését nem érvényesítette, az elévülést nem szakította meg, így az elévülés 2009. szeptember 16-án bekövetkezett.

A viszontkeresettel érvényesített többletköltség vonatkozásában vitatta a 292,4 forint/euró árfolyam alkalmazhatóságát, álláspontja szerint 260 forint vehető figyelembe az átváltás során, így a 2.800 eurós követelés 818.520 forint helyett 728.000 forintot tesz ki.

Az elévülési kifogás alaptalansága esetére beszámítási kifogást terjesztett elő 368.429 forint késedelmi kötbérre, hivatkozva arra, hogy az alperes késedelmesen állt ki, továbbá a 2008. szeptember 15-i, szerződés szerinti kiszolgáltatási időponthoz képest 2008. szeptember 18-án érkezett a célállomásra, és szolgáltatotta ki a rakományt, így a két fuvar esetén, háromnapi késedelemmel, napi 210 euróval számítva 1.260 euró kötbérigénye merült fel, mely az aktuális euró/forint árfolyam alapulvételével teszi ki a leszámlázott kötbérkövetelést.

Az alperes az elévülési kifogás elutasítását kérte, hivatkozva annak alaptalanságára, arra, hogy az elévülést a 2009. május 28-i ellenkérelmébe foglalt jogfenntartó nyilatkozat megszakította a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint.

A felperes beszámítási kifogása elutasítását kérte, hivatkozva arra, hogy kötbérfelelősség nem terheli, a késedelemért nem felelős, az rajta kívül álló okra, a felperesnek a rakományra vonatkozó, pontatlan adatközlésére vezethető vissza. Az alperes az árut fuvarozásra 2008. szeptember 12-én átvette, azonban a többletköltségre vonatkozó megállapodás létrejöttéig a telephelyén tárolta. A fuvarfeladat teljesítését a menetlevelek tanúsága szerint 2008. szeptember 14-én megkezdte és 2008. szeptember 17-én befejezte, az érkezési időpontban megfelelő eszköz a lerakodáshoz nem állt rendelkezésre, így arra csak másnap kerülhetett sor, az ez okból felmerült állásdíjat azonban jóhiszeműen nem követeli a felperestől.

Az elsőfokú bíróság 2010. május 4. napján kelt 6.G.40.210/2009/25. számú ítéletével megállapította, hogy a peres felek között 2008. szeptember 11-én létrejött fuvarozási szerződésnek összesen 2.800 euró többletköltség viselésére vonatkozó módosítása érvénytelen; kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 826.406 forintot, annak 2008. október 23-tól a kifizetés napjáig járó, a mindenkorl jegybanki alapkamat kétszeresét kitevő kamatát, ezt meghaladóan az alperes viszontkeresetét elutasította, kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.112 forint perköltséget; a felperes beszámítási kifogását elutasította.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálása körében a rendelkezésre álló bizonyítás eredménye alapján arra vont következtetést, hogy az alperes már a rakodás befejezésekor tisztában volt a felperes által megadott méretet meghaladó árumérettel, de a fuvarozást kifogás nélkül megkezdte. Az alperes nem igazolta, hogy a fuvardíj emelését bármely körülmény indokolta volna, nem bizonyította, hogy önmagában a megadottól eltérő méret arra alapot adna. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a túlméretből eredő következmények értékelésére az alperesi igény előterjesztésekor a felperesnek nem volt módja, így a szerződést módosító nyilatkozatára vezető tévedését az alperes okozta, ezért a Ptk. 210. § (1) bekezdése alapján a keresetnek helyt adott. A Ptk. 210. § (3) és (4) bekezdésére alapított igényérvényesítés tekintetében kifejtette, hogy e körben a felperes

értékelhető bizonyítékot nem szolgáltatott, így ezen jogszabályhelyekre alapított követelése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az alperesi viszontkereset elbírálása körében elsődlegesen a felperes elévülési kifogását vizsgálta; megállapította, hogy a CMR 32. cikk 1.c. pontjában foglaltakra figyelemmel - tekintve, hogy az alperes a fuvarmegbízást 2008. szeptember 11-én igazolta vissza - a 2009. november 16-i viszontkereset előterjesztés az elévülési időn belül történt. Megállapította, hogy a felperes a per nem vitás adatai szerint a fuvardíjat csak részben fizette meg, ugyanakkor az alperes a szerződésből fakadó kötelezettségeit teljesítette, ezért a kialakult és még meg nem térített fuvardíj megfizetésére kötelezte a felperest. Az elsőfokú bíróság a fuvardíj-követeléssel szemben előterjesztett felperesi beszámítási kifogás alaptalanságára vont következtetést, megállapította, hogy az alperesi késedelemre az vezetett, hogy a felperes által közölt adatok pontatlanok voltak, utóbbi a Ptk. 302. § b) pontja szerinti jogosulti késedelemként kizárta az alperes megfelelő teljesítését. A felperes ugyanis túlméretes szállítmány szállítását rendelte meg, nyilvánvalóan okszerűen járt el az alperes, amikor a méretnövekedést észlelve, a helyzet tisztázásáig nem vállalkozott a már megkezdett fuvarozás folytatására.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint nem bizonyította, hogy a nem vitásan fennálló méreteltérésből eredően jogszerű költségigénye merült volna fel, nem igazolta, hogy az általa viselt többletköltséget a fennálló méretre vonatkozó hatósági szabályozás alapján átháríthatná. A peres felek közötti jogviszonyt nem érinti, hogy az alperes harmadik személynek milyen jogcímen, milyen összegeket fizetett meg, az a többletdíj követelésére alapot nem teremt.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni, a határozat indokolására is kiterjedő megváltoztatását, a viszontkereset teljes elutasítását kérte.

Álláspontja szerint keresete elbírálása körében az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a többletköltség elvállalása a felperes részéről az alperes által okozott tévedésen alapult, azonban a közös téves feltevésre és megtévesztésre alapított érvénytelenségi ok hiányára tévesen vont következtetést. Fenntartotta, hogy az alperes a követelt költségek tényleges felmerülésének a hiányáról tudott, azt mégis tényként állította, továbbá a felrakás után megvárta azt az időpontot, amikor a felperesnek már nem volt más lehetősége, mint a költségek viselésének átmeneti elvállalása, így megtévesztő, jogellenes, fenyegető magatartást tanúsított. Amennyiben az eljárása nem volt szándékos és maga sem tudta, hogy a pallók hosszúsága többletköltséget nem von maga után, akkor a felek közös tévedése állt fenn.

Álláspontja szerint a fuvardíjra vonatkozó viszontkereset elbírálása körében az elsőfokú bíróság az elévülési kifogását a Pp. 215. § -ában foglaltakba ütközően bírálta el, figyelemmel arra, hogy a Ptk. 504. § (3) bekezdésére alapított védekezéssel szemben az alperes kizárólag arra hivatkozott, hogy a 2009. május 28-i ellenkérelmébe foglalt jogfenntartó nyilatkozata folytán az elévülés megszakadt, a CMR 32. cikk 1.c. pontjára nem hivatkozott.

Sérelmezte beszámítási kifogása elutasítását is,; az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a Ptk. 302. § b) pontja szerinti jogosulti késedelem lenne a pallók adatainak téves felperesi közlése; ezen jogi következtetése önellentmondó, figyelemmel arra, hogy azt is megállapította, az alperes már a rakodás befejezésekor tisztában volt a szerződésben megadott méretet meghaladó árumérettel, de a fuvarozást fenntartás nélkül megkezdte. Ebből következően a felperesi téves adatszolgáltatás nem minősülhet jogosulti késedelemnek, továbbá a pontatlan felperesi adat nem állhat összefüggésben az alperesi késedelemmel, mert a minimális eltérés a teljesítést nem érintette, nem akadályozta, ilyen körülményt az alperes nem igazolt. Teljes egészében fenntartotta a 2009. november 26-án kelt előkészítő iratában előterjesztett beszámítási kifogása ténybeli és jogi hivatkozását; kifejtette, a teljesítési határidők tekintetében a 2008. szeptember 2-i megrendelésekben foglaltak irányadók, a szerződések közöttük az ajánlattételét követően - alperes által sem vitatottan - szóban létrejöttek, így a 2008. szeptember 11-i alperesi visszaigazolásnak nincs jelentősége, azt megelőző írásbeli visszaigazolásról nem volt tudomása. Nemcsak késedelmes érkezés, hanem késedelmes kiállítás is fennállt, tekintve, hogy 2008. szeptember 10-e helyett csak két nappal később állt ki az alperes, álláspontja szerint ez két napra késedelmi kötbérigény felszámítására ad alapot; ezen kérelmét a kiszolgáltatási késedelem miatti kötbérigénye elutasítása esetére tartotta fenn.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Vitatta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 215. §-ába ütközően - túlterjeszkedve az alperesi kérelmen - döntött volna a felperesi elévülési kifogásról, az EBH2004.1143 sorszámú elvi bírósági határozatban foglaltakra figyelemmel a felek jognyilatkozataihoz való kötöttség nem eredményezi, hogy a bíróság a nyilatkozatot a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően ne minősíthesse.

Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a kötbérre előterjesztett felperesi beszámítási kifogás elutasításáról is, ugyanis, ha a felperes helytálló méreteket adott volna meg, akkor az alperesnek nem kellett volna új útvonalengedélyeket beszereznie, elkerülhette volna az időveszteséget, ezen jogosulti késedelem a kötelezetti késedelmet kizárta. Hivatkozott arra, hogy a 26/2009. (VI. 22.) KHEM rendelet 6. § (5) bekezdésében foglaltakból következően a túlméretes jármű közútkezelői hozzájárulás nélkül vagy a hozzájárulásban foglalt feltételektől eltérően nem vehet részt a közlekedésben, így az alperesnek új sürgősségi engedélyeket kellett beszereznie, mely időveszteséggel járt. Az alperes jóhiszeműségét bizonyítja, hogy a fuvarfeladat teljesítésétől azonnal nem állt el - tisztában volt ugyanis azzal, hogy ilyen jellegű, speciális szállítmány fuvarozásához szükséges vontató beszerzése akár több hónapba is telhet -, hanem haladéktalanul jelezte a méreteltérés miatt várható többletköltséget.

Vitatta a felperes fellebbezési okfejtését a szerződések létrejöttére, álláspontja szerint a 2008. szeptember 2-i megrendelésekre 2008. szeptember 11-én - mindkét pozíciószám esetén feltehetőleg azonosan - adott írásbeli visszaigazolások szerinti eltérő tartalommal jöttek létre közöttük a perbeli fuvarozási jogviszonyok.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során az elsőfokú bíróság ítéletének keresetnek helyt adó és a viszontkeresetet részben elutasító rendelkezése megalapozottságát nem vizsgálta, tekintettel arra, hogy a határozat ebben a körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a fellebbezéssel érintett körben a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, az abból levont jogi következtetéseit a Fővárosi Ítéltábla az alábbiak szerint osztotta.

Helytálló az elsőfokú bíróság jogi álláspontja a Ptk. 210. § (3) és (4) bekezdésére alapított felperesi megtámadás alaptalanságára vonatkozóan, a kereset ezen jogcímenen történő elutasítására megalapozottan került sor, a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben e körben előadottak kapcsán az alábbiakra tér ki.

Az alperes az elsőfokú eljárás során konzekvensen állította, hogy a perbeli fuvarfeladatok teljesítésével szükségszerűen merült fel többletköltség, azonban felperes vitatásával szemben annak indokoltságát, átháríthatóságát nem bizonyította.

Az alperes terhére értékelendő bizonyítatlanság eredményeképp állíthatta a felperes alappal a saját tévedését, abból azonban nem feltétlenül következik az alperesi tévedés ténye is - mely a közös téves feltevés megállapítására adna alapot -, illetőleg a felperes keresetben állított szándékos megtévesztése, jogellenes fenyegetettsége, utóbbi ugyanis a felperes részéről annak bizonyítását igényelte volna, hogy az alperes annak ellenére kívánta a többletköltségeket áthárítani, hogy tisztában volt azok indokolatlanságával.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget; az alperes a többletköltségeket szükségszerűnek tekintette, ezt támasztja alá az, hogy a kísérijárművekről a ... Kft. részéről kiállított 208. és 197. sorszámú számlákat (11/A/3, 11/A4) befogadta, valamint azokat - a számla kiállítójának nyilatkozata (14/A/2) szerint - kiegyenlítette.

Jogellenes fenyegetés megállapítására a többletköltségre vonatkozó igény közlésének körülményei sem adnak alapot; kétségtelen, hogy az alperes a pallókat a CMR fuvarlevelek tanúsága szerint fenntartás nélkül vette át fuvarozásra, a per nem vitás adatai szerint a szállítójárművek a felrakóhelyet 11:10 órakor, illetve 12:40 órakor hagyták el és csak 14:45 órakor jelezte az alperes a méretproblémát, ezáltal azonban a felperes nem került kedvezőtlenebb helyzetbe, tekintve, hogy a speciális fuvarszervezők beszerzése hosszadalmas szervezést igényelt - felperes alperes által kétségbe nem vont előadása szerint a perbeli fuvarfeladatokat mintegy egy hónapon át szervezte -, így az, hogy a rakodáskor vagy néhány órával később derült ki a felperes számára a probléma, jelentős idővesztést nem jelentett, és a felperes a fuvarszervezés szempontjából nem lett volna előnyösebb helyzetben,

amennyiben az alperes a teljesítés megtagadását már a rakodáskor kilátásba helyezte volna.

Alaptalan a felperes fellebbezése az elévülési kifogása jogszabályba ütköző elbírálására vonatkozóan is; elévülésre hivatkozás esetén a bíróság feladata - amennyiben az ellenérdekű fél bármely nevesített okból vagy anélkül azt vitató jognyilatkozatot tesz - annak vizsgálata, hogy a perben történő igényérvényesítés a Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint kizárt-e.

A perbeli közúti árufuvarozási szerződésekre - tekintve, hogy az áru átvételének helye és kiszolgáltatásra kijelölt helye két különböző állam területére esett - helytállóan tekintette irányadónak az elsőfokú bíróság az 1971. évi 3. számú tvr.-el kihirdetett, a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló Egyezmény (CMR) szabályait, melyek a Ptk. 506. § (1) bekezdésében foglaltakból következően elsődlegesek, csak eltérő rendelkezés hiányában megengedett a Ptk. alkalmazása.

Az alperes viszontkeresettel érvényesített fuvardíj-követelése a CMR 32. cikk 1.c. pontja alá eső igény, így az egyéves elévülési idő kezdete - az elévülési kifogásban hivatkozott Ptk. 504. § (3) bekezdésében foglaltakkal szemben a fuvarozási szerződés megkötését követő háromhavi időtartam eltelte; nem számít a határidőbe az a nap, amelyen az elévülési idő kezdődik.

A felperes 2008. szeptember 2-án, valamint pozíciószámon tett ajánlatot fuvarozási szerződés megkötésére; az pozíciószámú ajánlatot az alperes 2008. szeptember 11-én igazolta vissza, az pozíciószámú ajánlat vonatkozásában a visszaigazolás írásbeli vagy szóbeli megtörténte - azt alátámasztó bizonyíték hiányában - nem volt megállapítható.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a 2008. szeptember 11-i visszaigazolás az ajánlattól eltérő tartalmú elfogadásnak, ezáltal a Ptk. 213. § (2) bekezdése szerint új ajánlatnak minősült, ugyanis a felperesi ajánlattól eltérő fel-, lerakodási időpontot és alávetési szándékot nevezett meg, valamint a CMR felelősségbiztosítása korlátozottságát, állásdíjra és késedelmi kamatra vonatkozó igényét jelezte, kitérve arra, hogy saját, eltérő feltételeit tekinti érvényesnek.

A felperes azzal, hogy az pozíciószámú ajánlatára tett új alperesi ajánlatra véleményeltérést nem közölt, ugyanakkor 2008. szeptember 12-én az árut fuvarozásra átadta, valamint az alperes azzal, hogy az pozíciószámú felperesi ajánlatra véleményeltérést nem közölt, ugyanakkor 2008. szeptember 12-én az árut fuvarozásra átvette, a Ptk. 216. § (1) bekezdésének második fordulata szerinti ráutaló magatartással fejezte ki a szerződés megkötésére irányuló szándékát, így mindkét fuvarfeladat esetén a szerződés 2008. szeptember 12-i létrejöttére vonható következtetés, figyelembe véve a CMR 9. cikk 1. pontjában foglaltakat is, mely szerint a fuvarlevél - az ellenkező bizonyításáig - bizonyítékkul szolgál a fuvarozási szerződés megkötésére.

Mindezek szerint a szerződések megkötésére 2008. szeptember 12-én került sor, a CMR 32. cikk 1.c. pontja szerint ettől számított három hónap elteltével kezdődik az elévülés, a határidőbe azonban a kezdőnap nem számít bele, így 2008. december 13-tól állt az alperes rendelkezésére egy év a követelés érvényesítésére.

Az elévülés szüneteltetése a CMR 32. cikk 2. pontja alapján, a nyugvása és a megszakítása - a CMR 32. cikk 3. pontjából következően korlátozottan - a Ptk. szabályai alapján vizsgálándó; az alperes 2009. május 28-i jogfenntartó nyilatkozata - tartalma okán - nem minősül a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti, elévülés megszakítására vezető jogcselekménynek, azonban ennek hiányában is kétségtelenül megállapítható, hogy az alperes az igényérvényesítésre nyitva álló határidőt nem mulasztotta el, a viszontkereset 2009. november 16-i előterjesztésekor ugyanis az egy év még nem telt el, ezért helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság a felperesi elévülési kifogás aplotalanságára.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperes beszámítási kifogását elutasította, az ekörbeni döntése az alábbi eltérő indokok szerint helytálló.

A CMR a késedelmi kötbérre vonatkozóan külön rendelkezést nem tartalmaz, így e körben a Ptk. szabályai irányadók; a Ptk. 246. § (1) bekezdése szerint kötbért csak írásban lehet érvényesen kikötni; a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint az alakiság megsértésével kötött szerződés - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis.

Kétségtelen, hogy felperes mindkét írásbeli ajánlata késedelmi kötbérkikötést tartalmazott, azonban a fent részletezettek szerint az pozíciószámú ajánlatot az alperes ráutaló magatartással fogadta el, így a késedelmi kötbér tekintetében - a kötbérkikötésre vonatkozó, jogszabály által előírt alakiság betartása hiányában - közöttük érvényes megállapodás nem jött létre, a szerződés e körben a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint semmis, így arra a felperes igényt nem alapíthat.

Ugyancsak a fent részletezettek szerint az pozíciószámú ajánlatra az alperes a Ptk. 213. § (2) bekezdése szerint minősülő új ajánlatot tett, mely kötbérfelelősség vállalására vonatkozó nyilatkozatot nem tartalmazott, ezért ezen új ajánlat ráutaló magatartással történő felperesi elfogadásával létrejövő jogviszony részét kötbérmegállapodás nem képezte.

Mindezekből következően érvényes szerződési rendelkezés, illetőleg ekörbeni szerződési megállapodás hiányában a felperes alperes kötbérfelelősségére alapítottan igényt jogszerűen nem támaszthat, így beszámítási kifogása elutasításának volt helye.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak döntően eltérő tényállás, illetőleg érdemben eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi

Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fent részletezettek szerinti indokolásbeli módosítással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján pervesztesként kötelezte az alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével, mérlegeléssel megállapított bruttó 20.000 forint jogi képviseleti munkadíjból áll.

Budapest, 2010. december 14.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró